

بسم الله الرحمن الرحيم

اخلاق در خانواده

« آن چه یک خانواده باید بداند »

تألیف:

صادق کمیلی خراسانی

انتشارات ارم گستر

سرشناسنامه: کمیلی، صادق، ۱۳۲۸ -
 عنوان و نام پدیدآور: اخلاق در خانواده (آن چه یک خانواده باید بداند) / تألیف: صادق کمیلی خراسانی
 مشخصات نشر: تهران: ارم گستر، ۱۳۹۰
 مشخصات ظاهری: ۱۲۸ ص، رقمی
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۱۵۲-۴۸-۸ : ۲۵۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 موضوع: اخلاق اسلامی - خانواده - جنبه های اخلاقی - روابط زن و مرد - جنبه های مذهبی - اسلام
 رده بندی کنگره: ۱۳۹ ۳ الف ۸ ک ۲ / ۲۵۳ BP
 رده بندی دیویی: ۲۹۲ / ۴۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۶۷-۹

انتشارات ارم گستر

- ❖ عنوان کتاب: اخلاق در خانواده
- ❖ نام نویسنده: صادق کمیلی خراسانی
- ❖ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۱۵۲-۴۸-۸
- ❖ نوبت چاپ: اول ۱۳۹۰
- ❖ شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
- ❖ چاپ و صحافی: معاصر
- ❖ قیمت: ۲۵۰۰ تومان
- ❖ مرکز پخش: ۶۶۴۸۱۳۷۳ - ۹۱۳۱۸۷۵۲۹۲
- ❖ شماره همراه مولف: ۰۹۱۵۱۰۱۹۰۹۹

(حقوق چاپ برای مؤلف محفوظ است)

فهرست مطالب

۷	پیش‌گفتار.....
۸	مقدمه.....
۹	اساس تکامل جامعه زن و مرد هستند (هن لباس لکم و اتم لباس نهن).....
۱۳	دوستی میان زن و شوهر.....
۱۸	مبانی اخلاقی در روابط همسران.....
۲۲	حقوق متقابل زن و مرد.....
۲۴	جهالت، علت اختلاف در بین همسران.....
۲۷	لطیفه‌ای در باب نادانی.....
۲۸	منشاء حقوق و اخلاق.....
۳۰	اخلاق و معاشرت با زن.....
۳۵	راه معاشرت و اخلاق در پندهای حضرت علی (علیه السلام).....
۳۵	ثواب مردانی که به زنان خود کمک می‌کنند.....
۳۶	ثواب یک ساعت خدمت مرد به زن خود در خانه.....
۳۶	خدمت مرد به عیال (زن) خود چه نتایج خوبی دارد؟.....
۳۷	از جمله حقوق زن بر مرد.....

۳۸	فراهم نمودن رفاه مالی برای زن.....
۳۸	ثواب هدیه مرد به خانه و خانواده.....
۳۹	نتیجه بد اخلاقی مرد در خانواده.....
۴۰	حق مرد بر زن.....
۴۰	با زن بد اخلاق ازدواج نکنید.....
۴۱	با زن احسن ازدواج نکنید.....
۴۲	اخلاق و ایمان و فداکاری یک زن.....
۴۳	به شراب خوار دختر ندهید.....
۴۴	غیرت مرد بر زن.....
۴۵	فضیلت تشکیل کانون پرمهر خانواده.....
۴۸	نسخه درمان جوان بی زن.....
۴۹	پر شک معالج زناشویی.....
۵۳	بهترین مردان.....
۵۴	بهترین زنان.....
۵۷	زنی که خود را شبیه مرد بسازد.....
۵۷	مردی که خود را شبیه زن درآورد.....
۵۸	مراقبت از درگیری و اختلاف زن و مرد.....

۶۰	منشاء اساسی اختلاف و تشاجر در خانواده.....
۶۱	اولین عامل اختلاف در خانواده.....
۶۲	اقتضای سنین عمر.....
۶۴	تکریم شخصیت زن و مرد در خانواده و اجتماع.....
۶۶	آقای عزیز، به همسرت احترام کن!.....
۶۸	الهی.....
۶۹	خانم محترم به شوهرت افتخار کن.....
۷۱	فوائد سکوت زن و مرد.....
۷۱	فوائد سکوت در کلام امام صادق (علیه السلام).....
۷۲	فعل اخلاق و تعریف آن.....
۷۴	اخلاقی نیک.....
۷۹	دید و بازدید خانواده ها.....
۸۱	اخلاق و آداب مهمانی.....
۸۳	ولیمه ازدواج و عروسی.....
۸۵	ساده زیستی و قناعت در خانواده.....
۸۷	اخلاق پیامبران، عیادت بیماران.....
۸۹	شیوه اخلاقی ورود مهمان به خانه.....

مقدمه

پس از حمد و ثنای الهی و درود و سپاس به پیشگاه حضرت خاتم الانبیاء ﷺ و امامان معصومین (علیهم السلام) به ویژه حضرت ولی عصر (ارواحنا فداه) افتتاح کلام می‌نمایم.

اخلاق پایه اساسی زندگی زناشویی است. در جوامعی که اخلاق وجود ندارد جامعه از هم پاشیده و متلاشی است و سطح منازعات و فحشا بالا خواهد گشت. متأسفانه جوامع اسلامی که در کنار دریای بی‌کران اخلاق و معارف اسلامی زندگی می‌کنند، در اثر برنامه‌های شوم استعماری رفته‌رفته آداب و سنن و اخلاق اسلامی به ویژه اخلاق در محیط خانه و خانواده را از دست داده، گرایش عجیبی به فساد و بی‌بند و باری و غرب‌زدگی پیدا کرده‌اند. در این کتاب به بررسی مختصری پیرامون مبانی اخلاقی در اسلام می‌پردازیم.

در این کتاب با بهره‌مندی از منابع بزرگ اسلامی همچون قرآن و سنت و ذکر داستان‌های مختلف به بررسی وظایف زن و مرد در زندگی زناشویی می‌پردازیم. همه فرق مسلمین می‌توانند از این مجموعه بهره‌مند گردیده و با خواندن این کتاب مفهوم حقیقی خانواده را دریابند.

پیغمبر اسلام ﷺ فرمود: «هیچ عملی بهتر از اخلاق خوب نیست و اخلاق خوب نصف دین می‌باشد.»^۱

^۱ کافی، ج ۱، ص ۱۶۶ - بحار الانوار، ج ۷۱، ص ۳۸۵، ح ۲۸

همچنین فرمودند:

«کامل‌ترین مردم از جهت ایمان خوش اخلاق‌ترین آنها می‌باشد.»
«با اهمیت‌ترین شما کسی است که نسبت به خانواده‌اش احسان کند.»^۱

اساس تکامل جامعه زن و مرد هستند «هن لباس لکم و انتم لباس لهن»
اسلام دریاه جگونگی زندگی زن و شوهر و تامین رفاه و آسایش آنان در یک محیط سالم و در بناه فضیلت و اخلاق بین زن و مرد و فرزندان چنین فرموده است.
زن از احترام فوق‌العاده برخوردار است، مرد نیز دارای احترام و موقعیت خود می‌باشد و زن و مرد هر یک طرفدار و نگهبان دیگری است.

قرآن مجید در این مورد می‌فرماید:

«زنان لباس شما هستند و شما لباس آنان می‌باشید.»^۲

بنابر این هر کدام از زن و مرد نسبت به دیگری همانند لباسی می‌ماند که بدن طرف مقابل را می‌پوشاند و از سرما و گرما حفظ می‌کند و بدن را مستور می‌دارد و همان گونه که لباس انسان را حفظ می‌کند، بر انسان نیز لازم است که لباس خود را حفظ کرده تا از آن استفاده نماید، زن و شوهر نیز نسبت به یکدیگر باید این گونه باشند. نقطه آغاز

^۱ بحارالانوار، ج ۱۰۳، ص ۳۲۶، ح ۱۵

^۲ سوره بقره، آیه ۱۸۷

نظم جامعه از زن و شوهر شروع می‌شود و هر یک از زن و مرد یک رکن جامعه هستند، هنگامی که این دو رکن با هم باشند اساس تکامل جامعه فراهم خواهد شد.

اسلام برای زن و شوهر خواستار صلح و صفا، زندگی، کرم، اخلاق خوب و محبت و آسایش است.

اسلام خواستار سلامتی فرزندان از امراض و دردها و پاکی دل و عواطف و تربیت نیک و نشاط آنان است.

اسلام می‌خواهد محیط زندگی ترقی کند و اجتماع از فقر و بیماری و جهل نجات یافته و از انحراف در امان بماند.

تمام این سعادت‌ها و سلامتی‌ها در پرتو ازدواج صحیح و اخلاق خوب زن و مرد تأمین می‌گردد و در اثر ترک ازدواج و عزوبت، اغلب جامعه مبتلا به امراض جسمی و فساد اخلاقی و انحرافات جنسی خواهد شد.

زندگی خوش و همراه با محبت و گرمی و اخلاق نیک زن و مرد کنار همدیگر و سلامتی فرزند و پاکی آنان، بیشتر در اثر انتخاب همسر نیک و خوش اخلاق و هم‌شان میسر می‌گردد.

زن و شوهر برای تأمین رفاه زندگی همکاری می‌کنند و اساس دانش و ثروت نیز تعاون و همکاری است و قرآن مجید به این معنی اشاره کرده، می‌فرماید:

«زنان بی شوهر و فرزندان و دختران خود را به ازدواج درآورید؛ اگر بی نوا باشند، خداوند از فضل خود آنان را بی نیاز خواهد ساخت»^۱

رسول اکرم ﷺ قساوت و بی رحمی جاهلیت را مورد سرزنش قرار داده است. زیرا در دوران جاهلیت زنان را به بازیچه کتک می زدند.

حضرت امام باقر (علیه السلام) می فرماید:

«آیا کسی از شما زن خود را کتک می زند و سپس با او همبستر می شود.»^۲

کتک زدن، علامت فقدان محبت و بیانگر بغض و کینه و بداخلاقی است.

بر مرد لازم است که زن خود را دوست بدارد و با او بداخلاقی نکند و از آن بالاتر او را انیس خود قرار دهد تا هم مرد با او انس گیرد و هم زن با مرد خود انس گیرد، ولی اگر مرد بخواهد با بداخلاقی و با حشمت و جبروت با زن رفتار نماید، صفای دوستی و دل گرمی از میان آنان رخت بر می بندد و آن محبت و صفای مقدس تنها به یک شهوت حیوانی تبدیل می گردد.

حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) می فرماید که رسول خدا ﷺ فرموده است: «زن برای همسر خود یک دوست و انیس است، هر کس این دوست را برای خود اختیار نمود، نباید او را ضایع سازد.»

^۱ سوره نور، آیه ۳۲

^۲ وسائل، ج ۱۴، ص ۱۱۹

«مرد باید از محبت و صفا و خوش اخلاقی زن خود حداکثر بهره‌برداری را بنماید.»^۱

زن از دیدگاه امیرالمومنین (علیه السلام): زن مانند دسته گلی است که باید آن را بوئید و دوست داشت و چنانچه مردی بخواهد با این دسته گل زورآزمایی و بداخلاقی کند، این گل پرپر گشته و پژمرده خواهد شد. «زن همانند ریحانه است، نه قهرمان ... در هر حال باید با او ساخت و با نیکی رفتار کرد و خوش اخلاقی نمود تا زندگی صفا یابد.»^۲

دستورات اسلام نسبت به امور خانواده بسیار شگفت آور است! اسلام برای امور خانواده حدودی مقرر داشته و در نهایت دقت، برای زندگی آنان از آغاز تا فرجام نقشه‌هایی ترسیم نموده و قدم به قدم از حال آنان غفلت نکرده و هیچ امری را از کوچک و بزرگ فروگذار ننموده است. دستورات اسلام، خانواده را به سعادت و نیکی ارشاد نموده، به سوی زندگی برتر راهنمایی می‌کند تا ارکان خانواده را محکم ساخته و فرزندان را از تربیتی عالی برخوردار سازد و سعادت نسل‌های آینده را تأمین نماید.

^۱ وسائل، ج ۱۴، ص ۱۱۹

^۲ مواظ صدوق، ص ۷۹